

1. Rol Basisonderwijs

Het selectievraagstuk begint niet pas bij de overgang van groep 8 van de basisschool naar het voortgezet onderwijs. Het is zaak om leerachterstanden zo vroeg mogelijk te signaleren en weg te werken. Slechte lezertjes in groep 3 en 4 moeten vroegtijdig worden opgemerkt en goed onderwezen. Een achterstand die daar ontstaat is heel moeilijk in te lopen. Het is bekend dat **schakelklassen voor leerlingen van groep 8 enorme inhaaleffecten laten zien**. Deze vooruitgang kan ook eerder in de schoolloopbaan worden geboekt.

Reactie bestuur Platform-TL:

Voor een optimaal rendement vindt het Platform-TL het belangrijk dat leerlingen een gefundeerd advies meekrijgen van de basisschool. Het primair onderwijs moet daarom voldoende geëquipeerd zijn om per leerling te weten hoe elke individuele leerling presteert. Vo-scholen willen graag door het PO goed geïnformeerd worden over het niveau van de leerlingen. In het kader van doorlopende leerlijnen kan het VO dan de volgende stap nemen en met die gegevens aan de slag gaan.

2. Voetklas

De **kop-of voetklas** – een extra jaar tussen primair en voortgezet onderwijs in – **heeft zijn functie bewezen. De raad is voorstander van ‘voetklassen’: een extra jaar gekoppeld aan een school voor voortgezet onderwijs**. Vooral voor leerlingen die wel de potentie hebben (bijvoorbeeld blijkend uit een intelligentietest), maar door taalachterstand onvoldoende vorderingen hebben geboekt, zijn voetklassen uitermate geschikt. In elke gemeente zou er een dekkend aanbod moeten zijn. Dat kan bijvoorbeeld door per regio te zorgen voor een bepaald aantal voetklassen bij een bepaald aantal leerlingen.

Reactie bestuur Platform-TL:

Het Platform-TL staat positief tegenover het voorstel van een extra jaar gekoppeld aan een school voor voortgezet onderwijs. Het Platform-TL prefereert de voetklas boven de kopklas, maar voor een aantrekkelijk programma zou een andere naam verzonden moeten worden. Voor niveaubepaling zou de systematiek van Lwoo-indicatie onderzocht kunnen worden. Het Platform-TL vraagt zich nog wel af hoe de inspectie omgaat met leerlingen die een extra jaar aan de VO-school verbonden zijn door de voetklas.

3. Gemengde brugklassen van vmbo-tl en havo

Vooral leerlingen in afzonderlijke vmbo-tl-klassen (theoretische leerweg) lopen het risico lager te presteren en achter te blijven. Dit pleit voor **gemengde brugklassen van vmbo-tl en havo**. Leerlingen moeten in deze klassen in de doorstroomvakken op twee niveaus instructie krijgen en beoordeeld worden volgens vmbo-tl-normen en volgens havo-normen. Een aantal docenten in de doorstroomvakken heeft daartoe een havo-applicatie nodig. Uiteraard moeten de klassen dan ook bestaan uit zowel leerlingen met een vmbo-tl- als een havo-advies.

Reactie bestuur Platform-TL:

Meer aandacht voor het havopotentieel vindt het Platform-TL een goed uitgangspunt. We dienen daarbij nog meer voor maatwerk te kiezen. Het Platform-TL vindt het belangrijk dat scholen meer mogelijkheden hebben om flexibel om te gaan met bijvoorbeeld opstroom en afstroom. Het Platform-TL is daarom een voorstander van gemengde tl/havo klassen waarin gedifferentieerd wordt naar niveau. Het Platform-TL is geen voorstander van het hanteren van de omrekenmethode, maar wil

uitgaan uit van de professionaliteit van de docent. De docent speelt een essentiële rol om elke leerling op zijn/haar niveau te bedienen. Dit betekent dat scholen meer de ruimte moeten benutten om hun aanbod flexibeler te organiseren en een beroep moeten doen op de professionaliteit van docenten.

4. Stapelen.

Een sterk punt van het Nederlandse stelsel is de mogelijkheid om door te stromen en om opleidingen te **stapelen**. Dit kenmerk moet worden gekoesterd en waar mogelijk verrijkt. Momenteel stellen veel vo-scholen doorstroomeisen die opstroom belemmeren. Het is zaak dat rijksoverheid en sectororganisatie de scholen hierop aanspreken. **Doorstroomregels moeten zo veel mogelijk transparant en objectief geformuleerd zijn.** Ook dienen de mogelijkheden om op verschillende vooral hogere niveaus vakken te volgen en examen te doen, te worden verruimd.

Reactie bestuur Platform-TL:

Het Platform-TL ziet het stapelen van opleidingen als een groot goed binnen het Nederlandse onderwijsstelsel. Dit betekent wel dat scholen meer moeten gaan samenwerken om de doorstroom te bevorderen. TL-scholen zijn in staat een gefundeerd advies mee te geven aan elke leerling. Ook het vertrouwen van het vervolgonderwijs in het oordeel van de TL-scholen is daarvoor noodzakelijk: voor doorlopende leerlijnen hebben de scholen elkaar nodig. Voor de TL betekent dit dat er een taak ligt in het voorbereiden van leerlingen op het HAVO. Voor de programmatische belemmeringen zoals die bijvoorbeeld voor het vak wiskunde bestaan dient landelijk aan een oplossing te worden gewerkt. Uiteraard is het Platform-TL een voorstander van transparante en objectief geformuleerde doorstroomregelingen maar merkt hierbij wel op dat TL-scholen en leerlingen zich vaak belemmerd voelen door (het grote verschil in) doorstroomregelingen van met name Havo-opleidingen. Of het zinvol is om een TL-opleiding te stapelen na een Kader-opleiding is zeer de vraag. Het combineren van Kader en TL zou wel interessant kunnen zijn.

5. Segregatie tegengaan

Ongewenste negatieve effecten van het huidige stelsel, zoals **segregatie tussen leerlingengroepen**, kunnen worden tegengegaan door **niet-doorstroomvakken gezamenlijk te organiseren**. Vakken als gymnastiek, levensbeschouwing en cultuureducatie kunnen heel goed met leerlingen van verschillende schooltypen samen worden aangeboden. Scholen kunnen hier veel meer creativiteit laten zien, bijvoorbeeld kiezen voor interne hergroepering of samenwerkingsverbanden met andere scholen aangaan.

Reactie bestuur Platform-TL:

In het licht van het selectievraagstuk verwacht het Platform geen grote positieve effecten.

6. Menging van algemene en beroepsgerichte leerinhouden

De scheiding tussen algemeen voortgezet onderwijs en beroepsonderwijs moet minder strikt worden. Dit kan door bestaande routes (zowel van havo naar hoger beroepsonderwijs als van middelbaar naar hoger beroepsonderwijs) te versterken, maar ook door meer **menging van algemene en beroepsgerichte leerinhouden**. De vakkenpakketten in ieder geval op het havo en wellicht ook het vwo kunnen een of twee beroepsgerichte vakken omvatten, die aansluiten op en onderdeel zijn van de profielen. Voor het middelbaar, maar ook voor het hoger beroepsonderwijs is hier een rol mogelijk. De

nu nog weinig gekozen gemengde leerweg in het vmbo wordt idealiter samengevoegd met de theoretische, zodat ook de vmbo-tl minimaal één beroepsgericht vak heeft.

Reactie bestuur Platform-TL:

Het Platform-TL is een voorstander van het aanbieden van beroepsgerichte componenten in de TL en ziet vooral positieve effecten wanneer ook de havo een beroepsgerichte component opneemt in het aanbod. De scholen hebben al de ruimte om het beroepsgerichte component zelf in te vullen.

7. Juniorcolleges

De raad stelt experimenten met **juniorcolleges** voor, die het goede van het primair onderwijs (zelfstandigheid van leerlingen, samenhang van vakken, één of twee leerkrachten) en het voortgezet onderwijs (inhoudelijke diepgang, volwassener sfeer) combineren. Dit kan door het **stimuleren van een aantal ontwikkelprojecten die door schoolbesturen in primair en voortgezet onderwijs** opgepakt worden. Het gaat dan om projecten waar groep 8 van de basisschool en klassen 1 en 2 van het voortgezet onderwijs in participeren. Het juniorcollege geeft toegang tot in principe alle soorten vervolgonderwijs.

Reactie bestuur Platform-TL:

Het stimuleren van samenwerking van PO en VO in ontwikkelprojecten lijkt het Platform-TL een goed idee.

8. Centraal vastgesteld kernaanbod

Als opdracht voor de wat langere termijn kunnen de mogelijkheden voor ‘**eindtermenonderwijs**’ verkend worden: de school voor voortgezet onderwijs met **een klein centraal vastgesteld kernaanbod**. In deze variant kiezen scholen in het voortgezet onderwijs zelf welke opleidingstrajecten zij aanbieden. Zij vullen het kernaanbod, de verplichte doorstroomvakken Nederlands, wiskunde en Engels op verschillende referentieniveaus, aan met een aanbod naar keuze, passend bij de capaciteiten, de leerstijl van de leergroep en de leerling en de doorstroomafspraken met het vervolgonderwijs.

Reactie bestuur Platform-TL:

Het Platform-TL is een voorstander van bewegingsruimte voor scholen, maar denkt dat centrale wetgeving voor een deel van de vakken/vakgebieden voordelen biedt. Het belang van de leerling dient voorop te staan. Eindtermenonderwijs kan die ruimte bieden. Het vraagt een intensievere en duurzame communicatie en samenwerking met het vervolgonderwijs (MBO-HAVO-HBO), die tot nu toe lastig te realiseren blijken, waarbij gekeken dient te worden naar zowel de inhoud van vakken als naar zinvolle vakkenpakketten. Meer bewegingsruimte vergt meer aandacht voor kwaliteitsbeleid en verantwoording.
--